

Mgr. Radek Jilg

ADVOKÁT

č. ČAK 8751

Ladova 2044/3, 128 00 Praha 8

tel.: 224 242 771, e-mail: jilg@ak-jilg.cz

Nejvyšší soud ČR

Burešova 20

657 37 Brno

prostřednictvím

Obvodní soud pro Prahu 7

Ovocný trh 14

112 96 Praha 1

V Praze dne 21. 8. 2023

ke sp. zn.: 24 T 107/2022

Odsouzený:

Vladimír Kapal, nar. 23. 3. 1949

trvale bytem Průhon 142/1, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Obhájce:

Mgr. Radek Jilg, advokát ev. č. ČAK 8751

se sídlem Ladova 2044/3, 128 00 Praha 2

Věc:

Dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023, ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 3. 3. 2023, sp. zn. 24 T 107/2022

Datovou schránkou

Přílohy: plná moc a dále dle textu

I.
řízení před soudem I. stupně

V trestní věci vedené pod sp. zn. 24 T 107/2022 vydal dne 3. 3. 2023 Obvodní soud pro Prahu 7 rozsudek, kterým mne uznal vinným pod

ad I.) z přečinu popírání, zpochybnování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku,

za což jsem byl odsouzen

podle § 405 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku mi byl výkon trestu odložen na zkušební dobu 5 let.

Uvedeného jsem se měl dopustit tím, že jsem dne 2. 7. 2020 v čase od 20:48 hodin jako moderátor spolu se svými pozvanými hosty, v tuto chvíli rovněž odsouzenými, vyjadřoval v rámci „diskuzního“ formátu Studia Beta Svobodného rádia provozovaného na adrese www.svobodne-radio.com (též varianta se svobodne-radio.cz) již rovněž odsouzeným Spolkem Svobodné rádio, IČO: 04639855, jako rozhovoru vedeného prostřednictvím komunikačního programu Skype a veřejné internetové sítě mou osobou z přesně nezjištěného místa, kdy tento byl s vědomím nás všech živě vysílán a následně uveřejněn jeho zvukový záznam o délce 1:46:35 jako trvale neomezeně dostupný na adrese Svobodného rádia v odkazu <https://svobodne-radio.com/2020-07-02-studio-beta-josef-skala-a-jiri-sifrin-katyn/> (též varianta se svobodne-radio.cz) a na kanále „Spolek Svobodné rádio“ umístěného na platformě YouTube https://youtu.be/_DhBv15bsQ0 pod názvem 2020-07-02 – Studio Beta – Josef Skála a Jiří Šifrín – Katyň, přičemž v průběhu rozhovoru jsme měli ve vzájemně shodě a podpoře opakovaně veřejně odmítat, relativizovat a zlehčovat výlučnou odpovědnost komunistického Sovětského svazu za tzv. katyňský masakr, jeho samotnou podstatu, rozsah a průběh včetně označení skutečného pachatele, způsob jeho spáchání, určení a počet obětí uváděním nepravdivých, neúplných a zkreslených skutečností mj. s účelovými odkazy na údajné závěry a důkazy, které vytvořil a již použil Sovětský svaz a jiné subjekty a osoby v jeho zájmu k zatajování skutečné viny, povahy a rozsahu událostí před přiznáním odpovědnosti na nejvyšší politické úrovni Sovětským svazem a nástupnickou Ruskou federací v letech 1990, 1992 a 2010, přičemž tzv. katyňský masakr je souhrnným označením pro válečný zločin jako sérií masových vražd převážně polských válečných zajatců v počtu více než 15 tisíc a dalších obětí spáchaných na více místech v první polovině roku 1940 na příkaz komunistického vedení organizovaně a cíleně Sovětským svazem, konkrétně příslušníky sovětské tajné služby NKVD, což je notoricky známou a jasně prokázanou historickou skutečností, přičemž jsem já, jako moderátor, měl uvádět, že vše je trošičku jinak, než se nám snaží v současné době namluvit, v poslední době se ohýbá a otáčí historie a je třeba s obžalovanými přiblížit (nyní již se spoluodsouzenými), co se v Katyni stalo, jak to

vypadá, celý případ byl zkonstruován nacisty za podpory polské protiruské vlády, dokumenty o vině předané Sovětským svazem měly být vyrobeny dodatečně s datovými a fotografickými nesrovnalostmi, šlo o uměle vytvořené falzum, místa vraždění jsem měl označit za nesmyslná, odhalení masakru a pozdější přiznání viny prohlásit za podvod, na kterém se podíleli Chruščov, Gorbačov a Jelcin jako pozdější představitelé Sovětského svazu a Ruska, hovořit jsem měl o údajných manipulacích s důkazy, dotazoval se ostatních obž. , zda tzv. katyňský masakr byl nebo nebyl a zda byli vinni Sověti či Němci, následně v přítakání odpovědi jednoho z obž. jsem měl uvést, že ani já sám si nedovedu představit, že by byla viníkem sovětská strana.

II.

řízení před soudem II. stupně

Proti tomuto rozsudku jsem v zákonné lhůtě podal odvolání, o kterém dne 7. 6. 2023 rozhodl Městský soud v Praze (v rozsudku je však chybně vyznačeno datum jeho vydání dnem 7. 7. 2023), pod sp. zn. 44 to 150/2023, tak, že mě při nezměněném výroku o vině odsoudil podle § 405 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku mi byl výkon trestu odložen na zkušební dobu 18 měsíců.

III.

přípustnost a důvody dovolání

Proti uvedeným rozsudkům podávám tímto prostřednictvím svého obhájce v zákonné lhůtě dovolání. Rozsudek soudu druhého stupně byl mému obhájci doručen datovou schránkou dne 29. 6. 2023.

Dovolání je přípustné ve smyslu ust. § 265a trestního řádu, neboť napadené rozhodnutí soudu druhého stupně je již pravomocné, a to ode dne 7. 6. 2023, a zákon zde dovolání připouští.

Pokud se týká důvodu dovolání, tak jej spatřuji jednak v ust. § 265b písm. g) trestního řádu, kdy ve vztahu k rozhodným skutkovým zjištěním nebyly nedůvodně provedeny navrhované procesní důkazy, jednak také v ust. § 265b písm. h) trestního řádu, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení. Konkrétní námitky podporující tento dovolací důvod uvádím dále v textu.

Toto dovolání směřuje proti výrokům o vině i trestu.

IV. nedůvodné neprovedení navrhaných důkazů

Pokud jde o vlastní námitky směřující k podpoření dovolacího důvodu podle ust. § 265b písm. g) trestního řádu, tak se jedná zejména o následující.

Soud prvního stupně ve svém rozsudku uvádí, že „*prováděl dokazování předložením a čtením vyjádření odborníků z historických oborů a institucí ke stavbě a obsahu pořadu.*“ Za tímto účelem se soud obrátil mj. také na Doc. PhDr. Jiřího Vykoukala, Csc. Doc. Vykoukal je historik se specializací na středovýchodní Evropu působící na FSV UK. Jak uvádí soud v bodě 2. úplně dole na str. 5 a dále na str. 6 prvostupňového rozsudku, doc. Vykoukal uvedl, že je „*zřejmý záměr „diskuze“ popřít sovětskou odpovědnost za katyňské vraždy*“. Rád bych upozornil, že přes mou, a rovněž i ostatních v tu chvíli spoluobžalovaných, snahu o to, aby byl doc. Vykoukal vyslechnut, byla tato žádost zamítnuta.

Obdobně však došlo k zamítnutí návrhu na vyslechnutí Doc. PhDr. Jiřího Friedla, Ph.D., DSc., historika působícího u AV ČR a věnujícího se dějinám Polska, československo-polským a česko-polským vztahům ve 20. století. Doc. Friedl však ve svém expertním stanovisku ze dne 7. 4. 2021 uvedl, že u mě a dalších spoluobžalovaných spatřuje „*deficit elementárních znalostí problematiky a širších historických souvislostí.*“

V opakovaně zamítnutých návrzích na výslech expertů ze strany prvostupňového soudu tak v situaci, kdy se sám ve svém rozhodnutí z velké části opírá o jejich stanoviska, spatřuji hrubé porušení zásady rovnosti stran a práva na obhajobu. Soudní proces, a v trestním řízení pak obzvláště, by měl být vždy založen na maximální možné míře férovosti a rovnosti všech stran. Toto tak plně zahrnuje i mé právo na obhajobu a předložení potřebných důkazů. V daném případě tak mé právo na konfrontaci stanovisek a závěrů uvedených znalců s mými závěry a argumenty. Pouze v případě, že by mi, a dalším spoluobžalovaným, byl dán tento prostor k aktivní obhajobě, mohlo dojít k vyjasnění případných nejasností a pochybností, které mohly být stěžejní pro úvahy soudu o mé vině a na ní navázaném výroku o trestu.

Pokud došlo ze strany prvostupňového soudu k opakovanému zamítnutí mých návrhů na tyto výslechy, mohlo rovněž dojít k narušení několika dalších principů trestního řízení, např. nezávislosti soudu při posuzování důkazů, resp. zásady volnosti jejich posuzování. Posledně jmenovanou zásadu soudy obou stupňů v obou napadených rozsudcích vyzdvihovaly jako neprůstřelný argument pro zamítnutí provedení důkazů obhajoby. V duchu již řečeného se tento jejich argument jeví přinejmenším jako ironický, ne-li dokonce absurdní.

Musím zdůraznit, že v konečném důsledku by konstantní zamítání návrhů na tyto výslechy, ač by tato konfrontace byla přínosná a žádoucí, mohlo narušit ústavní právo na

spravedlivý proces. Soud, který ctí tuto zásadu, by měl vždy zohledňovat předkládané důkazy a umožnit jejich provedení.

Jako alarmující se také jeví argument soudu prvního stupně, proč zamítl výše uvedené návrhy na dokazování v bodě 2. na str. 7 zhruba uprostřed stránky:

„projednání obžaloby by poskytlo pachateli bez sebereflexe pouze další prostor k pokračování v páchání trestné činnosti, a to navíc veřejně za příp. mediální pozornosti, za přítomnosti a nuceného zapojení stran a soudu do nemístných (potenciálně trestných) diskusí nebo polemik.“

Zde je třeba zdůraznit, že pokud soud chtěl zabránit, aby má obhajoba nezazněla v mediálním prostoru či před veřejností přítomné v jednací síni, má soud k dispozici ust. § 200 odst. 1 trestního řádu. V souladu s tímto ustanovením mohlo dojít k vyloučení veřejnosti, byť jen pro část hlavního líčení, případně k vyloučení zástupců médií či omezení jejich činnosti. Soud má tedy dostatek zákonných nástrojů, aby aby mohl věc nerušeně projednat. V žádném případě však nemohu akceptovat upření mi práva na obhajobu.

Vzhledem k výše uvedenému je tak poněkud zarážející, že se závěry o absenci nutnosti neprovedení důkazů navrhaných obhajobou ztotožnil i Městský soud v Praze jako soud odvolací (viz bod 14. rozsudku sp. zn. 44 To 150/2023).

V.

nesprávné právní posouzení skutku

Pro podporu dovolacího důvodů podle ust. § 265b písm. h) trestního řádu uvádím následující námitky.

Předně bych rád uvedl, že při posouzení skutku je nutno mít vždy na paměti správnou aplikaci právní normy na příslušný skutkový stav, což předpokládá analýzu dostatečné kvality. Jen tak lze docílit správného závěru. V mém případě mám důvodně za to, že k naplnění tohoto zákonného požadavku nedošlo.

Pokud ust. § 405 trestního zákoníku vymezuje 4 formy jednání pachatele (popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování), je soud při aplikaci tohoto ustanovení povinen dané jednání pachateli prokázat. V mé osoby se však tak nestalo, předně proto, že jsem se ničeho z uvedeného nedopustil.

V demokratické společnosti je zakotveno právo na informace, čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto právo bezpochyby zahrnuje i právo na informace o minulosti včetně případného kritického pohledu. Je pak na příjemci těchto informací, aby si dle svého

vlastního uvážení vybral takové informace, které jsou pro něj a jeho světonázor přijatelné a akceptovatelné, z jeho pohledu následováníhodné. Právo na svobodu projevu je zakotveno rovněž jak lidské právo v čl. 19 Všeobecné deklarace lidských práv a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech. Samotný obsah práva na informace pak v sobě zahrnuje právo vyhledávat informace a myšlenky, právo přijímat informace a myšlenky a právo tyto informace a myšlenky rozšiřovat. Jsem si vědom, a také plně respektuji, existenci tzv. legálního omezení svobody projevu. Zároveň však důrazně odmítám, že jsem svým jednáním překročil tyto limity. Ve shodě s rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva v případě Perincek proti Švýcarsku zdůrazňuji, že je vždy nutné vnímat kontext jednotlivých výroků, jakož i skutečnost, zda svým charakterem výroky skutečně podněcují k násilí či nenávisti. V rámci své mediální činnosti, při působení ve Spolku Svobodné rádio, poskytuji platformu pro diskuzi akademického formátu. V žádném případě tato platforma neslouží k páčání trestné činnosti. Opětovně důrazně opakuji, že cílem diskuzí na mnou provozované mediální platformě není snaha snižovat utrpení kteréhokoliv národa či snad snaha o relativizování již prokázaných válečných zločinů. Se závěry soudů obou stupňů o tom, že mé jednání nelze podřadit pod realizaci práva na svobodný projev, tak nemohu souhlasit.

Mé jednání nemohlo v žádném případě naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu ve smyslu ust. § 405 trestního zákoníku, a to v minimálně ve dvou obligatorních znacích skutkové podstaty. Jedná se o objektivní stránku a subjektivní stránku.

Pokud jde o objektivní stránku skutkové podstaty trestného činu podle ust. § 405 trestního zákoníku, zákon zde vyjmenovává následující jednání: popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování. Podle komentáře (*Trestní zákoník, 3. vyd., 2023, s. 4791 – 4798: P. Šámal, J. Herczeg, T. Gřivna, M. Dvořák*) se jednotlivé definice těchto pojmů vykládají následovně:

- popíráním se rozumí situace, kdy pachatel tvrdí, že k určitým historickým událostem, o jejichž realitě není žádný pochyb, a které naplňují znaky genocidia nebo zločinů proti lidskosti, proti míru nebo válečných podle mezinárodního práva a které byly jako takové uznané, vůbec nedošlo;
- zpochybňováním se rozumí situace, kdy za stejných podmínek pachatel relativizuje jejich závažnost, zlehčuje je, či tvrdí, že k těmto událostem sice došlo, ale ne za takových podmínek a v takovém rozsahu pod. Pouhé zpochybňování, popř. Popírání nepodstatných jednotlivostí nebo podružných vedlejších věcí by nemělo být trestné, protože účelem zákona je postih hrubého popírání či zpochybňování historicky uznaného rozsahu těchto zločinů;
- schvalováním se rozumí situace, kdy pachatel veřejně vyjadřuje souhlas s těmito zločiny a dává tak najevo svůj souhlas se spáchaným činem, a tím se staví na stranu pachatele;
- snahou o ospravedlnění budou poukazy na historickou situaci, poukazy na to, že např. spojenci páchali tytéž zločiny, popř. ještě horší.

Jak vyplývá z obsahu záznamu celého diskuzního pořadu, ničeho z výše uvedeného jsem se nedopustil. Jak jsem uvedl výše, cílem diskuzního pořadu, který je vysílán na mé mediální platformě, je umožnit akademickou debatu v rámci možností, které mi přiznává nejen zákon a ústavní předpisy, ale i mezinárodní dohody. Není mou chybou ani odpovědností, že do veřejně přístupného pořadu nikdo z diváku nezavolal, aby sdělil svůj pohled na diskutované téma.

Z výše uvedeného tak lze jednoznačně učinit závěr o tom, že mým jednáním nedošlo k naplnění objektivní stránky, jakožto obligatorního znaku skutkové podstaty trestného činu.

Nicméně jak vyplývá z mé další argumentace, tak v mém případě nemohlo dojít ani k naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu podle ust. § 405 trestního zákoníku.

Subjektivní stránka trestného činu uvedeném v ust. § 405 tr. zákoníku stanovuje, že jde o trestný čin úmyslný, přičemž postačuje úmysl eventuální. Ve výše uvedeném komentáři k uvedenému ustanovení se uvádí následující: *„Vzhledem k tomu, že popírat lze pouze skutečnosti, u kterých byla prokázána historická správnost, u úmyslného popírání by se muselo jednat o výroky, o jejichž nepravdivosti pachatel ví, přičemž je s jejich možnou nepravdivostí alespoň srozuměn, bez ohledu na to, že pro jiného je tato otázka naprosto zřejmá. Pouhé popírání z nevědomosti či neznalosti pro naplnění skutkové podstaty nestačí.“* Jak z uvedeného vyplývá, subjektivní stránka musí zahrnovat veškeré okolnosti trestného činu, tedy mj. i vnitřní jistotu pachatele, že se trestného činu dopouští. Musí být zde daná jistota, nikoli pouhá pravděpodobnost, nikoli pouhá aktuálně „platná“ verze náhledu na historickou událost. Pokud jde konkrétně o Katyňský masakr, dávám do pozornosti, že jen během doby relativně nedávné, se náhled a historický výklad těchto události třikrát změnil. Poprvé se tvrdilo, že pachatelem zločinu byl Sovětský svaz, následně že nacistické Německo, a konečně v současné době je opět za pachatele označen Sovětský svaz. Pokud platí premisa, že ohledně historické události by měla panovat objektivní jistota, dokonce až taková, že jej soud prvního stupně označil na notorietu, lze jen stěží za takovou jistotu označit událost, na niž se náhled tak často měnil.

VI.

zásah do svobody projevu, názorů, vědeckého bádání

Pro dokreslení kontextu celé věci si dovoluji krátce uvést ještě několik faktů. Jsem místopředsedou a jednatelem Spolku Svobodné rádio z.s. a moderátorem rádia Svobodné rádio – Studio Beta. Mediální činnost vykonávám na této platformě prostřednictvím veřejné internetové sítě. Podstatou pořadu Studio Beta je polemika, diskuze a jakási akademická debata. V žádném případě se nemohu ztotožnit se závěrem, že by se měla jednat o platformu či činnosti směřující k páchání jakékoliv trestné činnosti.

Již v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 20. 4. 2022, č.j.: NCOZ-2229-55/TČ-2021-413300-T, bylo správně uvedeno, že jsem událost – katyňský masakr, nepopíral. Oproti zákonné dikci ust. § 405 tr. zákoníku však orgány činné v trestním řízení nepřípustně rozšířily skutkovou podstatu trestného činu tam uvedeného . Zároveň své závěry o protiprávnosti mého jednání opírají mj. o „o legální omezení svobody projevu ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 a čl. 17 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“ Svou argumentaci dále podporují argumentem, že „svobodu projevu a právo šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých.“ S tímto argumentem bych mohl plně souhlasit, avšak pouze za předpokladu, že by se nejednalo o svévolné rozšiřování trestní odpovědnosti prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení. Omezení ústavně garantovaných práv za účelem ochrany práv a svobod druhých je pouze na zákonodárci. Kromě toho, veškerá přípustná omezení práv a svobod musejí být vykládána přísně restriktivně.

Svoboda projevu svým charakterem navazuje na svobodu myšlení a svědomí, jakož i svobodu vědeckého bádání. Důvod pro omezení svobody projevu musí být vždy posuzován nejen na základě jeho obsahu a formy, ale i v kontextu místa a času projevu. Tento argument vychází i z rozhodovací činnosti Ústavního soudu (IV. ÚS 2011/10, bod 29). K tomuto Ústavní soud uvádí, že „omezení či dokonce trestní postih projevů budou nezbytné v demokratické společnosti tehdy, pokud budou tyto projevy obsahovat výzvy k násilí či popírání, zpochybňování, schvalování nebo ospravedlňování zločinů proti lidskosti spáchaných v minulosti (srov. např. Osvětimskou lež), jakož i k podpoře a propagaci hnutí směřujících k potlačení základních lidských práv a svobod, a to zvláště ve vztahu k některým minoritám.“

VII.

petit

S ohledem na shora uvedené skutečnosti žádám Nejvyšší soud České republiky, jako soud dovolací, aby přezkoumal obě shora citovaná napadená rozhodnutí a aby následně rozhodl ve smyslu § 265k odst. 1 trestního řádu tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023, zruší a současně přikáže tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal,

in eventum

aby přezkoumal obě shora citovaná napadená rozhodnutí a aby následně rozhodl ve smyslu § 265k odst. 1 trestního řádu tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023, zruší a současně podle ust. § 265m odst. 1 sám ve věci rozhodne.

Vladimír Kapal, v.r.